

Mot.
1989/90
Kr339–348

Motion till riksdagen

1989/90:Kr339

av Karin Söder m.fl. (c, vpk, mp)

Ökat bidrag till Svenska föreningen Norden

Det nordiska samarbetet är unikt i många avseenden, bl.a. genom den breda förankring det har i befolkningen i alla de nordiska länderna. Den nordiska modellen har utvecklats inte minst genom att vi i Norden delar många grundläggande värderingar som bygger på den djupa och traditionsrika nordiska kulturgemenskapen. Denna gemenskap har sitt ursprung i det finmaskiga nätverk av personliga kontakter över de nordiska gränserna som bl.a. byggts upp inom ramen för Föreningarna Nordens verksamhet. I högtidliga sammanhang understryks detta gång på gång från såväl regeringarnas som parlamentarikernas sida.

Vi har de senaste åren upplevt en allt intensivare internationalisering både på globalt och europeiskt plan. Under 1989 har detta bl.a. skett genom att integrationsprocessen fortskridit i accelererande takt i Västeuropa och vi har upplevt stora politiska förändringar i Östeuropa. I detta skede av snabb samhällsomdaning och ökad internationalisering är det av stor betydelse att det nordiska samarbetet inte försvagas utan att det ingår som en viktig del i det vidare samarbetet i Eruopa.

Vi får inte riskera att i den pågående europeiska förändringsprocessen fjärmars från den nordiska samhörigheten, utan säkerställa att vi utifrån medvetna satsningar på den nordiska kulturgemenskapen möjliggör att vi aktivt kan delta i ett internationellt utbyte samtidigt som vår nordiska gemenskap kan bevaras. I detta sammanhang är det av stor vikt att prioritera satsningar på den nordiska kulturgemenskapen som tryggar bredden och därmed den folkliga förankringen. I denna prioritering är det vår uppfattning att Föreningen Nordens verksamhet fyller en stor uppgift. Föreningen Norden är den enda folkliga sammanslutningen med huvuduppgift att sprida kunskap om och förankra det nordiska samarbetet hos en bred publik. Detta omtalas även i olika sammanhang i Nordiska ministerrådets kulturhandlingsplan för nordiskt kulturellt samarbete.

I den ökade internationaliseringen som nämnts ovan har utbildningsdepartementet i budgetpropositionen för 1990/91 föreslagit en blott 5-procentig ökning av anslagen till Föreningen Norden. Denna ökning motsvarar inte de kostnadsökningar som skett under 1989 och som kommer att ske under 1990. Föreningen Norden blir med denna begränsade anslagsökning snarast tvungen att sänka ambitionsnivån för verksamheten. Den föreslagna ök-

ningen är ej heller överensstämmande med föregående års riksdagsbeslut om att statens stöd till Föreningen Norden successivt byggs ut så, att föreningen på ett bättre sätt kan fullgöra sina uppgifter.

Mot. 1989/90
Kr339

En av de mest centrala uppgifterna inför ett vidgat europeiskt samarbete är att göra ungdomsgenerationen medveten om den nordiska demokratiska modellens värde, den nordiska kulturgemenskapen och det mångsidiga nordiska samarbetet.

Allt sedan 1962 har de nordiska länderna i successivt förnyade samarbetsavtal förpliktat sig till kulturellt samarbete. bl.a. sägs: "I vart och ett av de nordiska länderna skall undervisningen och utbildningen i skolorna i lämplig omfattning innefatta undervisning i övriga nordiska länders språk samt rörande deras kultur och allmänna samhällsförhållanden."

Genom de nära kontakter Föreningen Norden har med skolan kan speciellt stora insatser göras i syfte att säkra det nordiska stoffets ställning i läroplanerna och för att stimulera elever, lärarkandidater och lärare till ökade kontakter över gränserna. Här kan hänvisas till en utgiven publikation från Nordiska ministerrådet om "Nordiskt skolsamarbete på regional och lokal nivå" av vilken klart framgår den viktiga roll som föreningen spelar för att nå en nordisk utbildningsgemenskap och väcka ett ökat intresse för Norden hos skolungdomen.

Förutom ett allmänt verksamhetsanslag disponerar Föreningen Norden också medel för kultur- och utbildningsändamål. Detta anslag innefattar medel för att stimulera lärar- och elevutbyte, genomförande av kursverksamhet för bl.a. skolans personal och utdelning av särskilda stipendier för bilateralt nordiskt kulturutbyte.

Vi uppskattar de särskilda ansträngningar som föreningen gör för att aktivera lärare och skolelever samt ungdomsgrupper i nordiska frågor. Dessa ansträngningar är konkret inriktade på att lägga grunden till ett nordiskt engagemang hos ungdomsgenerationen, vilket är mycket viktigt i ett läge då EG gör stora satsningar på ungdomsutbyte.

Vi vill därför betona att den anslagsnivå som föreslagits av utbildningsdepartementet är klart otillräcklig för att säkra ett fullföljande av alla de viktiga åtaganden som föreningen har och de förväntningar som nu ställs.

I budgetpropositionen föreslås en anslagsteknisk förändring genom en sammanslagning av Föreningen Nordens allmänna verksamhetsanslag, anslaget för kultur- och utbildningsändamål, Norrbottensdistriktets av Föreningen Nordens kursverksamhetsanslag och anslaget till Stiftelsen för Föreningen Nordens Institut Biskops-Arnö. Vi har inget att invända mot denna förändring med undantag av anslaget till Institutet Biskops-Arnö som är en självständig stiftelse och som därmed bör ha ett särskilt anslag i budgetpropositionen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen för budgetåret 1990/91 i bidrag till Svenska föreningen Norden anvisar ett anslag om 6 150 000 kr.,
2. att riksdagen för budgetåret 1990/91 i bidrag till Stiftelsen för

Föreningen Nordens institut Biskops-Arnö anvisar 440 000 kr. under
en särskild delpost.

Mot. 1989/90

Kr339

Stockholm den 25 januari 1990

Karin Söder (c)

Lars Werner (vpk)

Marianne Samuelsson (mp)